STRATEGIE PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

ZŠ a MŠ K Dolům v Praze 12

Ředitelka školy: Mgr. Běla Outratová

Zástupkyně ředitelky: Ing. Jana Brožová

Výchovná poradkyně: Mgr. Denisa Horáčková

Školní metodik prevence: Mgr. Zuzana Outratová

Obsah

I. Úvodní ustanovení ... 3
II. Východiska pro zpracování školní strategie prevence ... 3
III. Vymezení pojmů primární prevence ... 4
Specifická primární prevence rizikového chování ... 4
Nespecifická primární prevence ... 4
Efektivní primární prevence ... 4
Neúčinná primární prevence ... 5
Rizikové chování ... 5
Preventivní program školy ... 7
IV. Vymezení cílové skupiny, znalostní kompetence ... 8
Žáci ... 8
Pedagogové ... 9
Rodiče (přátele školy) ... 9
V. Personální zajištění prevence na škole ... 10
Školní poradenské pracoviště ... 10
Ředitel školy ... 11
Výchovný poradce ... 11
Školní speciální pedagog ... 12
Školní metodik prevence ... 12
Školní psycholog ... 14
Třídní učitel (ve vztahu k primární prevenci) ... 14
VI. Cíle preventivní strategie ... 14
Cíle dlouhodobé ... 15
Cíle střednědobé ... 15
Cíle krátkodobé ... 15
VII. Přehled spolupracujících institucí a odborníků na poli PRCH ... 15
VIII. Přílohy ... 16
Preventivní program školy ... 16
Krizový plán ... 16

I. Úvodní ustanovení

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem pro školy a školská zařízení. Je součástí školního vzdělávacího programu, který vychází z příslušného rámcového vzdělávacího programu, popř. přílohou dosud platných osnov a učebních plánů. Vychází z omezených časových, personálních a finančních investic se zaměřením na nejvyšší efektivitu, jasně definuje dlouhodobé a krátkodobé cíle, je naplánována tak, aby mohla být řádně uskutečňována. Přizpůsobuje se kulturním, sociálním či politickým okolnostem i struktuře školy či specifické populaci jak v rámci školy, tak v jejím okolí, respektuje rozdíly ve školním prostředí. Oddaluje, brání nebo snižuje výskyt rizikových forem chování, zvyšuje schopnost žáků a studentů činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí. Má dlouhotrvající výsledky, pojmenovává problémy z oblasti rizikových forem chování. Pomáhá zejména těm jedincům, kteří pocházejí z nejvíce ohrožených skupin (minoritám, cizincům, pacientům či dětem) při zajištění jejich lidských práv a povinností. Podporuje zdravý životní styl, tj. harmonickou rovnováhu tělesných a duševních funkcí s pocitem spokojenosti, chuti do života, tělesného i duševního blaha (výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity). Poskytuje podněty ke zpracování Minimálního preventivního programu.

II. Východiska pro zpracování školní strategie prevence

- Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- 562/2004 Sb. změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona
- 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Zákon č. 379/20015 Sb., k ochraně před škodami působenými tabákem, alkoholem, návykovými látkami
- Novela Vyhlášky č.72/2005 Sb.
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže 2013-2018
- KONCEPCE PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE NA ÚZEMÍ HL. M. PRAHY NA OBDOBÍ 2014 AŽ 2020
- Metodická doporučení a pokyny MŠMT, zejm. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28

III. Vymezení pojmů primární prevence

Základním principem primární prevence rizikového chování u žáků je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládání zátěžových situací osobnosti. Jedná se o oblast zabývající se prevencí v oblastech, uvedených v následující kapitole, s cílem zabránit výskytu rizikového chování v daných oblastech, nebo co nejvíce omezit škody působené jejich výskytem mezi žáky.

Specifická primární prevence rizikového chování

Jsou aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Specifická primární prevence rizikového chování se dále dělí a nazývá:

Všeobecná

je zaměřena na širší populaci, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika,

Selektivní

je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšený výskyt rizikového chování,

Indikovaná

je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky.

Nespecifická primární prevence

Zahrnuje veškeré aktivity, které podporují zdravý životní styl a pozitivní sociální chování. Jejím nástrojem je především smysluplné využívání volného času formou volnočasových aktivit a organizovaných programů, které vedou k dodržování společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti a především k odpovědnosti za sebe a své jednání. Ve škole probíhá zejména formou kroužků.

Efektivní primární prevence

kontinuální a komplexní programy, interaktivní programy v menších skupinách, vytváření dobrého klimatu ve třídě a skupině, především programy pomáhající odolávat žákům sociálnímu tlaku zaměřené na zkvalitnění komunikace, osvojování a rozvoj sociálně emočních dovedností a kompetencí, konstruktivní zvládání konfliktů a zátěžových situací, odmítání legálních a nelegálních návykových látek, zvyšování

zdravého sebevědomí a sebehodnocení, posilování odvahy, stanovování realistických cílů, zvládání úzkosti a stresu apod. Principy efektivní a vyhodnotitelné prevence jsou založeny na soustavnosti a dlouhodobosti, aktivnosti, přiměřenosti, názornosti, uvědomělosti.

Neúčinná primární prevence

- zastrašování a triviální přístup: „prostě řekni ne“, citové apely, pouhé předávání informací, samostatně realizované jednorázové akce, potlačování diskuse, stigmatizování a znevažování osobních postojů žáka/studenta, přednášky, pouhé sledování filmu, besedy s bývalými uživateli (ex-usery) na základních školách, nezapojení žáků/studentů do aktivit a nerespektování jejich názorů, politiku nulové tolerance na škole a testování žáků jako náhražku za kontinuální primární prevenci.
- hromadné kulturní či sportovní aktivity nebo návštěva historických a kulturních památek, by měly být pouze doplňkem, na který by měla vždy navazovat diskuse v malých skupinkách.

Rizikové chování

Primární prevence rizikového chování u žáků v působnosti MŠMT se zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik, které směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků.

Devět oblastí rizikového chování rozlišuje též (Miovský et al., 2010). Jedná se o:

Záškoláctví

Záškoláctví lze definovat jako neomluvenou absenci žáka základní či střední školy ve škole. Jedná se o přestupek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku. Záškoláctví může být spojeno s dalšími typy rizikového chování jako je např. zneužívání návykových látek, gambling, dětská kriminalita, prostituce aj., které obvykle negativně ovlivňují osobnostní vývoj jedince. Prevence záškoláctví, způsob omlouvání nepřítomnosti žáků, řešení neomluvené nepřítomnosti a postup zúčastněných subjektů je ošetřen Metodickým pokynem MŠMT „K jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví“ vydaným pod č.j. 10 194/2002 – 14.

***Šikana, kyberšikana a extrémní projevy agrese* (kyberšikana, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie)**

Šikana označuje fyzické i psychické omezování či týrání jedince v kolektivu. Kyberšikana je druh šikany, který využívá elektronické prostředky (mobilní telefony, e-maily, internet, sociální sítě…). Do této kategorie se řadí všechny formy agresivního chování, které jsou namířeny proti druhé osobě nebo proti sobě (sebepoškozování, suicidální chování atd.), nebo proti věcem (vandalismus ve smyslu poškozování např. školního majetku, zařízení při sportovních utkáních, sprejerství atd.). Z tohoto hlediska je šikana pouze jedním z mnoha různých podob extrémně agresivního chování. Prevence minimalizace šikany je ošetřena Metodickým pokynem ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě

Jedná se o relativně novou formu rizikového chování z hlediska masového rozšíření. Toto rizikové chování lze definovat jako záměrné vystavování sebe nebo druhých nepřiměřeně vysokému riziku újmy na zdraví nebo dokonce přímému ohrožení života v rámci sportovní činnosti nebo v dopravě (Miovský, 2010, s.76). Patří sem např. tajné závody aut přímo za plného provozu, záměrné ježdění pod vlivem psychoaktivních látek, nekvalitně připravené raftové sjezdy divokých řek bez potřebného vybavení a zkušeností, snowboarding v lavinových polích nebo extrémní sjezdy horských kol v nebezpečném terénu bez ochranných pomůcek.

Rasismus, xenofobie

Rasismem a xenofobií označujeme soubor projevů směřujících k potlačení zájmů a práv menšin. Jedná se o zastávání rasové nerovnocennosti v jakémkoli smyslu slova a podporování rasové nesnášenlivosti a netoleranci vůči menšinám a odlišnostem.

Negativní působení sekt

Sektou označujeme sociální skupinu, jejíž členové sdílí ideologický koncept, jehož prostřednictvím se skupina vymezuje vůči svému okolí, přičemž dochází k postupné sociální izolaci, manipulaci a dalším extrémním zásahům do soukromí jejích členů. (Miovský et al., 2010, s.76)

Sexuální rizikové chování

Sexuální rizikové chování souborem projevů chování, které doprovázejí sexuální aktivity a současně vykazují pro jedince rizika v různých oblastech (zdravotní, sociální

atd.). Lze sem zařadit např. nechráněný pohlavní styk při náhodné známosti, výrazně promiskuitní chování, rizikové sexuální praktiky, kombinace užívání návykových látek a rizikového sexu, sexuální zneužívání ve všech jeho formách, zveřejňování intimních fotografií na internetu či jejich zasílání mobilním telefonem apod.

***Prevence v adiktologii* (závislostní chování, užívání návykových látek, netolismus, gambling,...)**

Prevence v adiktologii zahrnuje všechny aktivity související s užíváním návykových látek, ale také aktivity související s tzv. nelátkovými závislostmi (např. gambling, hraní PC her).

Spektrum poruch příjmu potravy

Jedná se o poruchy, které jsou způsobeny rizikovými vzorci chování ve vztahu k příjmu potravy. Tyto poruchy s sebou nesou mnoho zdravotních, sociálních a psychologických potíží.

Okruh poruch a problémů spojených se syndromem CAN

Syndrom CAN zahrnuje jakoukoli formu týrání, zneužívání a zanedbávání dětí, která je pro naší společnost nepřijatelná. Do této oblasti spadá jak okruh programů zaměřených na prevenci výskytu těchto jevů, tak včasné zachycení jejich projevů včetně odpovídající intervence.

Výše uvedené oblasti RCH a postupy realizace jejich minimalizace jsou dále rozpracovány v Preventivním programu školy a Krizovém plánu školy.

Preventivní program školy

konkrétní dokument školy zaměřený zejména na výchovu a vzdělávání žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a emočně sociální rozvoj a komunikační dovednosti. Minimální preventivní program je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci nezletilých žáků školy. Minimální preventivní program je zpracováván na jeden školní rok školním metodikem prevence, podléhá kontrole České školní inspekce, je vyhodnocován průběžně a na závěr školního roku je hodnocena kvalita a efektivita zvolených strategií primární prevence. Dané hodnocení je součástí výroční zprávy o činnosti školy.

IV. Vymezení cílové skupiny, znalostní kompetence

Žáci

Strategie je zaměřena na všechny žáky od MŠ do 9. ročníku školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

Působení v oblasti prevence rozdělujeme cíleně podle věku žáků do skupin:

Žáci MŠ

základní znalosti, se kterými se žáci seznamují zejm. sociální dovednosti:

- navázání kamarádských vztahů,
- vytvoření dobrého klimatu pro spolupráci,
- fungování skupiny,
- omezení rizika vzniku a rozvoje RCH
- (neposlouchání, braní a nepůjčování si věcí, odmlouvání, nerespektování pravidel).

Žáci 1. - 3. třídy

základní znalosti, se kterými se žáci seznamují, je zejm. rozvoj sociálních dovedností, odráží se zejm. od metodiky „Kočičí zahrada“:

- Ztráta blízké osoby
- Vyčleňování z kolektivu a (ne)tolerance
- Jak se chránit před škodlivými věcmi, jak získat pomoc v krizové situaci
- Léky dobré a zlé Léky z lékárny a ulice
- Co je to droga, oficiálně povolené drogy, jejich negativní účinek na naše zdraví
- Hodnota zdraví…

Žáci 4. - 6. třídy

Prevence v tomto věku se zaměřuje zejm. na zdravý životní styl, zdravotní výchovu a dopravní výchovu a preveni užívání návykových látek.

Žáci by měli např.:

- Mít základní informace o návykových látkách a znát jejich základní účinky
- Mít základní dovednosti, jak čelit negativnímu tlaku vrstevníků, starších kamarádů, cizích osob, tlaku masových médií
- Chápat význam přátelství a umění pomáhat druhým
- Mít rozvinutou schopnost vypořádat se s odmítnutím, zklamáním a selháním
- Ze solidarity nekrýt šíření drog, šikanu ani jiné problémy ve svém okolí, třídě

- Mít své místo v kolektivu a možnost poradit se s důvěryhodným vrstevníkem nebo s učitelem v případě výskytu osobních problémů ve škole i v rodině.

Žáci 7. - 9. třídy

musí dosáhnout např. těchto cílů:

- Vědět, jak jednotlivé drogy působí na organizmus
- Mít pokročilé dovednosti, jak odolat tlaku vrstevníků
- Chápat souvislosti mezi rozhodnutím a důsledky
- Chápat význam vlastního vzdělávání
- Znát možnost vyhledání pomoci při problémech

Pedagogové

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence.

Pedagogové by měli:

- Znát standartní postupy řešení při výskytu sociálně patologických jevů
- Být pravidelně informováni o novinkách z oblasti prevence
- Soustavně sledovat projevy žáků a problémy neprodleně řešit
- Mít možnost se v oboru prevence soustavně se vzdělávat
- Mít možnost využívat knihovnu odborné literatury z oboru ve škole

Rodiče (přátele školy)

Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů tříd, kde se vyskytly negativní jevy jako šikana, záškoláctví. Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany a rodičům dětí, které jsou ohroženy školním neúspěchem.

Rodiče - by měli

- Pravidelně sledovat, jak a s kým jejich dítě tráví volný čas
- Úzce spolupracovat se školou při řešení problémů svého dítěte
- Mít možnost být informováni o školním dění
- Mít možnost účastnit se akcí školy
- Mít možnost využít poradenských služeb školy

V. Personální zajištění prevence na škole

Činnost školních poradenských pracovníků na školách je někdy označována termínem „školní poradenské pracoviště“, nejedná se však o samostatnou organizační formu nebo o jednotku v rámci školy, která má nebo by měla mít právní subjektivitu.

<u>Školní poradenské pracoviště</u>

je v základní formě tvořeno činností školního metodika prevence a výchovného poradce. V rozšířené verzi školního poradenského pracoviště je činnost metodika prevence a výchovného poradce, kterého musí mít každá škola, doplněna také činností školního speciálního pedagoga anebo psychologa.

- koordinuje pedagogicko-psychologické poradenství ve škole
- pracuje s celým systémem školy (vedení, ped. sbor, třídní učitelé, žáci, rodiče žáků)
- podílí se na vytváření strategií a programů zaměřených na podporu rozvoje osobnosti žáků
- podílí se na vytváření a realizaci preventivních programů zneužívání návykových látek a negativních jevů v chování žáků
- podílí se na monitorování problémových projevů chování, pravidelně provádí analýzy a návrhy konkrétních opatření
- pracuje průběžně s žákovskými kolektivy a ovlivňuje prostřednictvím sociálního učení sociální klima školních tříd a potažmo celé školy
- podílí se na přijímacím řízení
- provádí komplexní diagnostiku orientovanou na zjišťování příčin poruch učení a chování
- zjišťuje individuální předpoklady pro uplatňování a rozvíjení schopností a nadání žáků
- provádí edukační terapii
- provádí prevenci školní neúspěšnosti
- provádí krizovou intervenci a neodkladná psychologická vyšetření žáků
- provádí pedagogicko-psychologickou diagnostiku v souvislosti s profesní orientací žáků ve spolupráci s učiteli, kteří vyučují předměty volbu povolání na ZŠ a úvod do světa práce na SŠ
- koordinuje kariérové poradenství s ostatními subjekty, které poskytují specializované služby kariérového poradenství (PPP, úřady práce…)
- odborně a metodicky pomáhá učitelům zavádět a aplikovat pedagogicko-psychologické poznatky do vzdělávacího procesu
- poskytuje konzultační pomoc rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu

- zajišťuje koordinaci poskytovaných služeb s ostatními subjekty, zejména PPP, SPC, SVP
- zajišťuje koordinaci služeb poskytovaných dalšími odborníky ve státním i nestátním sektoru
- v odůvodněných případech zprostředkovává žákům kontakt s veřejným ochráncem práv
- dodržuje etický kodex školního psychologa

Ředitel školy

Je přímo zodpovědný za prevenci a za řešení zjištěných projevů rizikových forem chování. Vytváří podmínky pro předcházení rozvoje rizikového chování zejména:

- zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování, koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním Minimálního preventivního programu školy,
- zapracováním do školního řádu a vnitřního řádu řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole,
- jmenováním školního metodika prevence, pedagogického pracovníka, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady, kvalifikaci, případně mu zajistí podmínky ke studiu k nezbytnému výkonu specializovaných činností v oblasti prevence rizikového chování,
- pro systematické další vzdělávání školního metodika v oblasti specifické primární prevence a pro činnost školního metodika s žáky a zákonnými zástupci nezletilých žáků ve škole,
- podporou týmové spolupráce školního metodika, výchovného poradce, školního psychologa/školního speciálního pedagoga, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování Preventivního programu,
- spoluprací s metodikem prevence v PPP a s krajským školským koordinátorem prevence,
- podporou aktivit příslušného obecního úřadu zaměřených na rozvoj zdravého životního stylu
- monitorováním a vyhodnocováním realizace Preventivního programu a realizace dalších opatření, ve školním řádu a vnitřním řádu musí být popsána kontrolní a sankční opatření v oblasti rizikového chování ve škole.

Výchovný poradce

Výchovný poradce se věnuje na škole:

- pomoci při řešení problémů s prospěchem

- integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- poradenství k tvorbě individuálních vzdělávacích plánů
- komunikace a spolupráce se zákonnými zástupci a TU
- spolupráce s TU a asistenty pedagogů v péči o žáky se spec. potřebami
- spolupráce s TU při adaptaci žáků 1. ročníku
- komunikaci a spolupráci se všemi institucemi, které se na školu obrátí při řešení
- problémů (sociální odbor péče o dítě, policie, školskými poradenskými zařízeními SPC, PPP)
- kariérovému poradenství
- poradenství v oblasti integrace žáků rovněž učitelům
- zajišťuje krizovou intervenci
- spolupracuje se školním metodikem prevence
- vede písemné záznamy ze všech jednání v rámci činnosti výchovného poradce
- aktualizace kartotéky problémových žáků
- věnuje se dalšímu vzdělávání spolu s ost. pedagogy – výběr seminářů např. žáci s autistickým spektrem,PAS syndromem, šikanou…dle potřeb školy a třídních kolektivů
- zprostředkovává nové metody pedagogické diagnostiky a intervence

Školní speciální pedagog

Činnosti speciálního pedagoga na škole:

- depistážní činnosti v hodinách
- diagnostické a intervenční činnosti
- individuální a skupinová práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- trénink oslabených oblastí u žáků formou her a nápravných cvičení „Sovička“
- vedení logopedického kroužku „Jazykohrátky“
- vytváření podmínek pro vzdělávání žáků mimořádně nadaných
- metodické a koordinační činnosti předškolní přípravy
- speciálně-pedagogické poradenství pro pedagogy, vyhodnocování navržených opatření
- konzultace s rodiči budoucích i stávajících žáků

Školní metodik prevence

Standardní činnosti školního metodika prevence jsou vymezeny příslušným právním předpisem.

Metodické a koordinační činnosti

- Koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy.
- Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci

- Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence RCH
- Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence RCH
- Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců
- Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti, které působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů.
- Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu sociálně patologických jevů.
- Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence sociálně patologických jevů v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.
- Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

Informační činnosti

- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice sociálně patologických jevů, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů

Poradenské činnosti

- Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy sociálně patologického chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli).
- Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj sociálně patologických jevů ve škole.
- Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

Školní psycholog

V rámci činnosti školního psychologa je cílem vytvořit bezpečné prostředí, které umožní dětem či jejich rodičům konzultovat případné problémy ve vzdělávání či chování. Rovněž nabízí také poradenství v případě obtížných životních situací, podávání relevantních informací či diagnostickou činnost.
Školní psycholog pracuje jak s jednotlivci, tak i se školním kolektivem a také učitelským sborem.
Důležitou součástí je také spolupráce s dalšími specializovanými školskými a poradenskými zařízeními.

Třídní učitel (ve vztahu k primární prevenci)

- spolupracuje se školním metodikem prevence při zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci Preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě,
- motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy,
- zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci nezletilých žáků třídy,
- získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštnostech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

VI. Cíle preventivní strategie

Aktivity školy jsou cíleně směrovány k prokazatelně efektivní specifické primární prevenci a eliminaci aktivit z oblasti neefektivní primární prevence.
K rozpoznání a zajištění pomoci včasné intervence nebo krizové intervence zejména v případech:

- traumatických zážitků - domácího násilí, šikanování, násilného chování, týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání, ohrožování výchovy dítěte, experimentování s návykovými látkami (legální a nelegální návykové látky), rizikových stravovacích návyků vedoucích k poruchám příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie).

Cíle dlouhodobé

- výchova ke zdravému životnímu stylu
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí
- funkční informační systém
- posilování zdravého školního klimatu a skupinové koheze, vyvážená vzájemná komunikaci mezi žáky a učiteli a žáky navzájem,
- rozvoji psychosociálních dovedností a zvládání zátěžových situací osobnosti,
- minimalizace šikany posilováním a rozvojem mezilidských vztahů,
- prevence rasismu, xenofobie a intolerance
- prevence závislostí
- dbát na dodržování zákona, pravidel a úmluv, být morálním vzorem

Cílem působení v oblasti prevence rizikového chování je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům
- schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí
- přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi
- schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů
- s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek
- dodržující zákon, pravidla a úmluvy

Cíle střednědobé

- snížit počet žáků hodnocených sníženou známkou z chování nebo kázeňských opatření z důvodů projevů sociálně patologických jevů
- soustavně zkvalitňovat vztahy mezi žáky

Cíle krátkodobé

řeší Preventivní program školy

VII. Přehled spolupracujících institucí a odborníků na poli PRCH

Systémová prevence předpokládá řadu spolupracujících složek. Vedle rodiny, školy a školských zařízení stojí Oblasti sociálně právní ochrany dětí, zdravotnická zařízení,

místní samospráva, nestátní neziskové organizace, školní poradenské instituce, policie, zájmové organizace apod.

Výčet konkrétních poradenských zařízení je uveden v Preventivním programu školy.

VIII. Přílohy

Preventivní program školy

Krizový plán